

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy
Spolecznej w Działoszycach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Działoszyce i 36 sołectw, w których zamieszkuje 5 203 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Zdzisław Leks.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach został powołany na mocy Uchwały Nr IX/47/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Działoszycach z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach.

Ośrodek posiada własny REGON 290955889 i NIP 662-14-76-624.

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach jest Pani Barbara Wojewoda.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXXVII/163/2009 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 26 października 2009 roku w sprawie nadania Statutu dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach. Zmiany do Statutu wprowadzone zostały Uchwałą Nr XXXIX/173/2009 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 31 grudnia 2009 roku oraz Uchwałą Nr XVII/97/2016 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 29 marca 2016 roku w sprawie wyznaczenia jednostek organizacyjnych gminy Działoszyce do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego i zmiany niektórych innych uchwał. W § 5 Statutu Ośrodka widnieje nieaktualny katalog zadań własnych i zadań własnych o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej. Podczas zmiany Statutu w 2016 roku w § 2 dokumentu nie uaktualniono publikatorów ustaw, w oparciu o które działa Ośrodek i nie dodano do katalogu aktów prawnych ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2011 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach z dnia 27 kwietnia 2011 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach. Zmiany do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem

Nr 1/2016 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie aneksu do Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach. Zarządzeniem tym wprowadzono nowe zadania, ale nie dopisano do katalogu aktów prawnych ustaw, z których zadania te wynikają. Ponadto w dokumencie widnieją jedynie zakresy działań kierownika, pracowników socjalnych oraz pracownika ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Brak jest natomiast zakresu czynności na stanowiskach: opiekunki domowej, asystenta rodziny oraz pracownika wykonującego zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Stwierdzono również, że w § 4 Regulaminu Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory aktów prawnych;

Uchwałę Nr X/43/2011 z dnia 29 czerwca 2011 roku Rady Miejskiej w Działoszycach w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania;

Uchwałę Nr XLIII/227/2014 z dnia 23 stycznia 2014 roku Rady Miejskiej w Działoszycach w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania "Pomoc gminy w zakresie dożywiania";

Uchwałę Nr XLIII/228/2014 z dnia 23 stycznia 2014 roku Rady Miejskiej w Działoszycach w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 30 kwietnia 2004 roku dla Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym także do wydawania decyzji administracyjnych oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należącej do właściwości Gminy Działoszyce;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Działoszyce z dnia 5 maja 2014 roku dla Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 365/2016 z dnia 25 kwietnia 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Smolanko – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 366/2016 z dnia 25 kwietnia 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach* pod poz. 1/2016.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 - 27 kwietnia 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach mieści się przy ul. Skalbmierskiej 5, 28-440 Działoszyce, tel. 41 352 60 05. Ośrodek zajmuje 3 pomieszczenia w budynku Urzędu Miasta i Gminy. Pokoje są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Natomiast – zdaniem zespołu kontrolującego – warunki lokalowe Ośrodka są niewystarczające, ponieważ nie dają klientom możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (2 pokoje zajmuje Kierownik i 3 pracowników socjalnych).

Głównymi problemami występującymi w środowisku wymagającymi interwencji Ośrodka są ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność lub długotrwała choroba. Wyплаты świadczeń z pomocy społecznej dokonywane są w Kasie Banku Spółdzielczego lub na indywidualne konto klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działoszycach w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 6 pracowników, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych i 2 opiekunki środowiskowe (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada staż pracy i odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie

pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 5 203/3 = 1 734 osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 734 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.)

Zasiłki stałe

Ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2015 wynika, iż w 2015 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano 60 osobom, w tym 46 osobom samotnym. Koszt udzielonej pomocy stałej wyniósł 267 343 zł. Za 46 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Według informacji Kierownika MGOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) w 2016 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacano 50 osobom, a za 47 osób opłacana jest składka zdrowotna.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

000433-221000-2014 i po zmianie kryterium dochodowego 000366-221000-2015; 000072-221000-2016; 000075-221000-2016; 000494-221000-2014 i po zmianie kryterium dochodowego 000355-221000-2015; 000340-221000-2014 i po zmianie kryterium dochodowego 000369-221000-2015; 000112-221000-2012 i po zmianie kryterium dochodowego 000349-221000-2015; 000537-221000-2013 i po zmianie kryterium dochodowego 000359-221000-2015; 000020-221000-2016; 000002-221000-2015 i po zmianie kryterium dochodowego 000342-221000-2015; 000086-221000-2016.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem przeprowadzono aktualizacje wywiadu środowiskowego oraz zebrano wymagane dokumenty.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych – z wyjątkiem spraw, w których termin aktualizacji wywiadu mijał w kwietniu tego roku.

W przeważającej części skontrolowanej dokumentacji stwierdzono brak wniosków klientów o przyznanie świadczenia.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywoływano: ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a także upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy dla Kierownika MGOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Stwierdzono, że we wszystkich decyzjach brak było daty wydania k.p.a., w decyzjach wydanych w 2016 r. brak rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w części decyzji zmieniających wydanych w październiku 2015 r. przytoczono nieaktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, k.p.a. oraz w/w rozporządzenie z 2012 roku.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informując o tym osoby zainteresowane w postanowieniu, natomiast brak było tej informacji w uzasadnieniu decyzji.

W decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmiany w przepisach prawa nie przywołano w podstawie prawnej art. 163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję. Ponadto decyzjom tym nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji brak było daty i miejsca wypłaty świadczenia.

Świadczenia przyznawano na okres ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Decyzje o przyznaniu wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS w Działoszycach wynika, że w 2015 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano 19 osobom, a koszt pomocy wyniósł 17 370 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 14 osób. W 2016 roku do dnia kontroli zasiłku okresowego udzielono 4 osobom.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

000007-215000-2015; 000312-215000-2015; 000396-215000-2015; 000389-215000-2015; 000433-215000-2015; 000453-215000-2015; 000076-215000-2016; 000007-215000-2016; 000399-215000-2015; 000055-215000-2016.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono, że we wszystkich decyzjach brak było daty wydania k.p.a. i nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach odnotowano brak daty i miejsca wypłaty świadczenia.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informując o tym osoby zainteresowane w uzasadnieniu, natomiast brak było tej informacji w postanowieniu decyzji.

W jednym przypadku stwierdzono, że pomoc przyznana została nie od miesiąca złożenia wniosku, a więc niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (nie każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. oświadczenia o sytuacji majątkowej, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy. Natomiast w kilku przypadkach stwierdzono brak potwierdzenia przez klienta informacji wpisanej w wywiadzie o uzyskaniu dochodu z pracy dorywczej.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Analiza treści sprawdzonych decyzji wykazała, że świadczenie przyznawane jest na 1 lub 2 miesiące.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2015 rok wynika, że pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto ogółem 287 osób, a ogólny koszt programu wyniósł 73 698 zł (środki własne – 30 686 zł oraz 43 012 zł – dotacja). Pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla 153 osób, w tym dla 22 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 131 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2015 roku zasiłkiem celowym w ramach Programu objęto 134 osoby z 77 rodzin. Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Programu za I kwartał 2016 roku ogółem pomocą w tym zakresie objęto 163 osoby. Posiłku udzielono 137 osobom, w tym 13 dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 124 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2016 roku do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku celowego objęto 26 osób z 10 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2015	Liczba dożywianych uczniów w I kwartale 2016	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół w Działoszycach	59	51	1,50 zł	jedno danie gorące
2.	Szkoła Podstawowa w Stępcicach	30	25	3,25 zł	jedno danie gorące
3.	Szkoła Podstawowa w Dzierążni	20	15	3,25 zł	jedno danie gorące
4.	Przedszkole w Działoszycach	15	11	4,50 zł	jedno danie gorące
	Razem	124 dzieci z 85 rodzin	102 dzieci z 67 rodzin		

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

000117-290500-2015; 000483-290500-2015; 000464-290500-2015; 000472-290500-2015; 000090-290500-2016; 000482-290500-2015; 000468-290500-2015; 000475-290500-2015; 000083-290500-2016; 000473-290500-2015

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

000019-290500-2015; 000577-290500-2015; 000103-290500-2016; 000511-290500-2015; 000521-290500-2015; 000555-290500-2015; 000542-290500-2015; 000497-290500-2015; 000541-290500-2015; 000501-290500-2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” widnieje: ustawa o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r.

w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, Uchwała Nr XLIII/228/2014 Rady Miejskiej w Działoszycach w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego i upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne posiadają aktualne publikatory. W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w części decyzji zamiast Uchwały 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku wpisywano ustawę z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ponadto stwierdzono, że we wszystkich decyzjach brak było daty wydania k.p.a.

W większości sprawdzonych decyzji przyznających zasiłki celowe w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a., w uzasadnieniu podawano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, ale brak było tej informacji w postanowieniu.

W kilku przypadkach stwierdzono, że pomoc przyznana została nie od miesiąca złożenia wniosku, a więc niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że podobnie jak w innym formach pomocy w decyzjach nie wskazywano daty i miejsca wypłaty świadczenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika MGOPS wysokość zasiłku celowego przyznawanego w ramach Programu jest określana na podstawie stwierdzonej przez pracownika socjalnego sytuacji materialnej rodziny i jej potrzeb oraz posiadanych przez Ośrodek środków finansowych.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji przyznających posiłek w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” widnieje: ustawa o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zamiast Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ustawa o pomocy społecznej i kodeks postępowania administracyjnego posiadają aktualne publikatory, ale k.p.a. zostało przywołane bez daty wydania. W większości sprawdzonych decyzji stwierdzono brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W przeważającej liczbie skontrolowanych decyzji wydanych na posiłek zespół kontrolny odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, ale nie informując klienta o tym w postanowieniu, a w uzasadnieniu nie stosując zapisu, z uwagi na który z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji wpisywano komu przyznano świadczenie, okres na jaki przyznano pomoc, kto jest realizatorem, cenę jednostkową za posiłek.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MGOPS w Działoszycach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej (Zał. Nr 2), udzieliła 114 osobom zasiłków celowych, w tym 29 osobom specjalnych zasiłków celowych. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłki celowe przyznano 58 osobom. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków lub leczenia oraz na inne potrzeby. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na koszty leczenie i żywność.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

000050-210000-2016; 000028-210000-2016; 000197-210000-2015; 000418-210000-2015;
000118-210000-2016; 000069-21000-2016; 000078-210000-2016; 000026-210000-2016.

Specjalne zasiłki celowe:

000114-210000-2016; 000285-210000-2015; 000080-210000-2016; 000275-210000-2015; 000010-210000-2016; 000046-210000-2016; 000110-210-2016; 000458-210000-2015; 000162-210000-2015; 000017-210000-2016; 000117-210000-2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Pomoc przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano także upoważnienie Kierownika do podejmowania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Przywołane akty prawne posiadają aktualne publikatory. Natomiast w podstawie prawnej decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto stwierdzono, że we wszystkich decyzjach brak było daty wydania k.p.a.

Decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., ale w sentencji decyzji nie informując, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. W kilku przypadkach rygor widniał tylko w podstawie prawnej decyzji.

W decyzjach wydanych na zasiłki celowe, w tym specjalne nie wskazano daty i miejsca wypłaty przyznanego wsparcia.

W części sprawdzonych decyzji wydanych na specjalne zasiłki celowe w postanowieniu nie wskazano celu, na jaki zostały przyznane świadczenia. Ponadto w kilku przypadkach stwierdzono, że pomoc przyznana została nie od miesiąca złożenia wniosku, a więc niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określone zostały w Uchwale Nr X/43/2011 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat.

Pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 opiekunki zatrudnione na umowę o pracę w MGOPS w Działoszycach. W badanym okresie pomoc została przyznana 8 osobom.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

Sprawdzono decyzje o numerach:

000709-204000-2013; 000265-204000-2014; 000708-204000-2013; 000119-204000-2016; 000584-204000-2015; 000041-204000-2011.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, karty leczenia szpitalnego. W części akt stwierdzono brak pieczętki wpływu na wnioskach klientów o przyznanie usług. Ponadto w sprawach prowadzonych przez jednego z pracowników socjalnych aktualizacje wywiadu środowiskowego były sporządzane co rok, a nie co pół roku – czyli niezgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono również Uchwałę Rady Miejskiej w Działoszycach w sprawie usług opiekuńczych i upoważnienia Kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono, że we wszystkich decyzjach brak było daty wydania k.p.a. i nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych

w art. 108 § 1 k.p.a., ale w sentencji decyzji nie informując, iż decyzji nadano rygor wykonalności. W kilku przypadkach rygor widniał jedynie w podstawie prawnej decyzji.

W postanowieniu decyzji administracyjnej określono okres świadczenia pomocy, ilość godzin usług dziennie, wysokość odpłatności w miesiącu, kto będzie realizatorem oraz sposób rozliczenia świadczonych usług.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek kieruje do domu pomocy społecznej. W badanym okresie w dps przebywała 1 osoba z terenu Miasta i Gminy Działoszyce.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2015 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 35 rodzinami. Praca socjalna ma odzwierciedlenie w arkuszach wywiadu środowiskowego.

Praca socjalna jest realizowana między innymi poprzez motywowanie do zarejestrowania się w urzędzie pracy, pomoc w kompletowaniu dokumentów np. na komisję ds. orzekania o niepełnosprawności, do świadczeń rodzinnych, do zasiłku pielęgnacyjnego, pomoc w rozwiązywaniu trudnych spraw w rodzinie.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W MGOPS w Działoszycach ta forma współpracy pracownika socjalnego z klientem nie jest wykorzystywana – w 2015 roku zawarto 1 kontrakt socjalny.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kierownik MGOPS posiada upoważnienie z dnia 5 maja 2014 roku do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydane przez Burmistrza Miasta i Gminy Działoszyce.

Kontrolowana jednostka nie posiada 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny, wymaganego zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest w ramach umowy o pracę asystent rodziny, który w 2015 roku pracował z 5 rodzinami, obecnie pracuje z 6 rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MGOPS w Działoszycach ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego i usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Kierownik kontrolowanego Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku – ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 734 mieszkańców.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W § 5 Statutu Ośrodka widnieje nieaktualny katalog zadań własnych i zadań własnych o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej. Podczas zmiany Statutu w 2016 roku w § 2 dokumentu nie uaktualniono publikatorów ustaw, w oparciu

o które działa Ośrodek i nie dodano do katalogu aktów prawnych ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W Regulaminie Organizacyjnym jednostki widnieją jedynie zakresy działań kierownika, pracowników socjalnych oraz pracownika ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Brak jest natomiast zakresu czynności na stanowiskach: opiekunki domowej, asystenta rodziny oraz pracownika wykonującego zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Stwierdzono również, że w § 4 Regulaminu Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory aktów prawnych oraz w miejscu tym brak jest ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Pozytywnym jest, że w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem przeprowadzono aktualizacje wywiadu środowiskowego oraz zebrano wymagane dokumenty.

W decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmianę kryteriów dochodowych nie przywołano w podstawie prawnej art.163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję. Ponadto decyzjom tym nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, a w części tych decyzji przytoczono nieaktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, k.p.a. oraz rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2012 roku.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych – z wyjątkiem spraw, w których termin aktualizacji wywiadu mijał w kwietniu tego roku.

W podstawie prawnej decyzji przywoływano na ogół aktualne publikatory ustaw (poza częścią decyzji wydanych na zasiłki stałe).

We wszystkich decyzjach wydanych w zakresie pomocy społecznej przywołano kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania ustawy. W podstawie prawnej większości skontrolowanych decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej części decyzji wydanych w ramach Programu dożywiania widniała ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zamiast Uchwały Nr 221 Rady

Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Decyzjom administracyjnym na ogół nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., ale w sentencji decyzji nie informując, iż decyzji nadano rygor. W kilku przypadkach skontrolowanych decyzji rygor widniał jedynie w podstawie prawnej decyzji.

Ponadto zespół kontrolny odnotował w kilku przypadkach decyzji wydanych na zasiłki okresowe, celowe z Programu dożywiania, celowe, w tym specjalne, że pomoc przyznana została nie od miesiąca złożenia wniosku, a więc niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Negatywnym jest fakt, że w decyzjach administracyjnych brak było daty i miejsca wypłaty świadczeń.

W części skontrolowanej dokumentacji stwierdzono brak potwierdzenia przez klienta informacji wpisanej w wywiadzie o uzyskaniu dochodu z pracy dorywczej. Odnotowano też przypadki braku wniosków klientów o przyznanie świadczenia, czy braku daty wpływu na wnioskach klientów.

W części sprawdzonych decyzji wydanych na specjalne zasiłki celowe w postanowieniu nie wskazano celu, na jaki zostały przyznane świadczenia.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie gminy Działoszyce dożywianie prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu.

W sprawach dot. usług opiekuńczych prowadzonych przez jednego z pracowników socjalnych odnotowano, że aktualizacje wywiadu środowiskowego były sporządzane co rok, a nie co pół roku – czyli niezgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Zespół kontrolny stwierdził, że MGOPS w Działoszycach nie wykorzystuje kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

Pozytywnym jest natomiast, że w jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który obecnie pracuje z 6 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika MGOPS i pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela pn. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Smolanko

MAGDALENA PRACON
BARBARA SMOLANKO
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3

Kielce, dnia 24 maja 2016 r.

Ze strony kontrolowanej:

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Działoszycach
28-440 Działoszycy, ul. Skalbmierska 5
tel. 41 3526005 wew. 27
NIP 662-14-76-624

Kierownik
Miejsko - Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej

Data i podpis
20.06.2016

Barbara Wojewoda

ANNA GROMSKA
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej